

ЗАТВЕРДЖЕНО
Рішення Глибоцької селищної
ради
від _____ 2022 року, №

Програма Глибоцької селищної ради
З ОХОРОНИ НАВКОЛИШНЬОГО ПРИРОДНОГО СЕРЕДОВИЩА
на 2023 Рік

2023

І. Загальна характеристика
Програма Глибоцької селищної ради
з охорони навколишнього природного середовища на 2023 рік

1.	Ініціатор розроблення програми	Глибоцька селищна рада
2.	Дата, номер і назва розпорядчого документу органу виконавчої влади про розроблення програми	
3.	Розробник програми	Глибоцька селищна рада
4.	Співрозробник програми	Глибоцьке виробниче управління житлово - комунального господарства. Комунальне підприємство Глибоцької селищної ради «Благоустрій»
5.	Відповідальний виконавець програми	Глибоцьке виробниче управління житлово - комунального господарства. Комунальне підприємство Глибоцької селищної ради «Благоустрій»
6.	Учасники програми	Глибоцька селищна рада, Глибоцьке виробниче управління житлово-комунального господарства, Комунальне підприємство Глибоцької селищної ради «Благоустрій».
7.	Термін реалізації програми	2023 рік
7.1.	Етапи виконання програми «для короткострокових програм».	2023 рік
8.	Перелік бюджетів, які приймають участь у виконанні програми «для комплексних програм».	Державний, обласний, селищний.
9.	Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації програми, всього тис.грн	170,000
9.1.	В тому числі бюджетних коштів.	100 ,000
	- з них коштів всього:	
	- державного	
	- обласного	
	- селищного	100,000

	-кошти підприємств	50,000
	- інші надходження	20,000
10.	Основні джерела фінансування програми.	Державний бюджет, обласний, селищний (місцевий) бюджет

Програма Глибоцької селищної ради
з охорони навколишнього природного середовища на 2023 рік

I. Визначення проблем, на розв'язання яких спрямована Програма

Програма Глибоцької селищної ради з охорони навколишнього природного середовища на 2023 рік (далі – Програма) розроблена відповідно до Стратегії розвитку Чернівецької області та спрямована на розв'язання таких проблем:

1. Забруднення водних об'єктів стічними водами, руйнівна дія вод під час повеней

З року в рік динаміка водокористування на території селищної ради збільшується. В 2023 році споживачам планується підняти 132,0 тис.м.куб. води з поверхневих природних джерел. Проте, незважаючи на те, що підвідомчі території селищної ради мають достатні водні ресурси, такі як підземні води а також річка Сірет, водна проблема залишається актуальною. Це пов'язано, насамперед, із забрудненням водних об'єктів, зокрема самої транскордонної річки Сірет, **недостатньо очищеними стічними водами.**

Основними забруднювачами на території селищної ради в основному виступає населення, бюджетна сфера, а також виробниче управління житлово-комунального господарства. Великих підприємств з значним обсягом виконання робіт, що можуть допускати забруднення навколишнього природного середовища немає. У 2023 році Глибоцьким виробничим управлінням житлово-комунального господарства у водні об'єкти планується скинути 95,0 тис.м.куб. забруднених вод, при цьому встановлені нормативи по недостатньо очищеним стокам не порушуються. Скиди стічних вод без очистки ВУЖКГ не проводить.

Це пов'язано з тим, що на території селища не функціонують каналізаційно-очисні споруди, будівництво нових згідно проєктно-кошторисної документації потужністю 400м³/ куб на добу розпочато в 2004 році. Однак на сьогоднішній день, будівництво в зв'язку з відсутністю фінансування не проводиться. Наявні каналізаційно-насосні станції селища проводять тільки механічну очистку стічних вод, працюють малоефективно. Технологічне обладнання, що використовується в процесі роботи морально застаріле та потребує оновлення, біологічна очистка виведена з ладу.

Система протиповеневого захисту на річці Сірет потребує виконання великого обсягу робіт з берегоукріплення в районі селищної водозабірної станції. Подальші повені на річці Сірет можуть призвести до руйнації самої водозабірної станції та повного припинення водопостачання селища Глибока.

Паводки, 2008 та 2010 років, призвели до значної руйнації захисної дамби в місці розташування водозабірної станції. Підняття рівня води на 5-

6 метрів спричинило в роки паводків також часткове затоплення самих агрегатних приміщень водозабірної станції. створюють підняття рівня води гірських річок до 5-6 м. Крім того, в районі розташування водозабірної станції спостерігаються випадки порушення водоохоронного законодавства: вибирання гравію з річок, забудова водоохоронних зон, засмічення русел малих річок побутовими відходами.

Тому, будівництво та реконструкція протипаводкових споруд, проведення берегоукріплювальних і руслорегулюючих робіт в районі розміщення селищної водозабірної станції на сьогоднішній день, було і залишається важливим напрямком в системі водогосподарських та природоохоронних заходів.

2. Забруднення атмосферного повітря стаціонарними та пересувними джерелами

На території селищної ради питання щодо забруднення атмосферного повітря не являється актуальним. На підвідомчих територіях (сіл територіальної громади в подальшому ТГ) відсутні підприємства з значними виробними потужностями, що в процесі виробничої діяльності використовують шкідливі речовини, в зв'язку з чим негативні процеси відсутні. Для ліквідації можливих мінімальних забруднень атмосфери в самому селищі Глибока, автомобільний транспорт великої тоннажності рухається по об'їзній дорозі за межами населеного пункту.

3. Деградація земель. Ерозійні та зсувні процеси. Встановлення водоохоронних зон та прибережних захисних смуг водних об'єктів

Різкі кліматичні зміни, що спостерігаються за останні роки, породжують на території часті паводки, які також ведуть до ерозії ґрунтів та порушень рельєфу. Зокрема, геолого-геоморфологічні особливості територіальної громади в більшій мірі сприяють розвитку ерозійних процесів в частині змиву та розмиву ґрунтів, особливо на орних землях. Тому, заходам протиерозійного характеру треба приділяти особливу увагу, а саме: протиерозійній агротехніці, фітомеліорації, гідротехнічним спорудам тощо.

На території селищної ради в селі Червона-Діброва знаходиться зсувонебезпечна ділянка площею до 1,5 км.кв., на окраїні смт. Глибока також знаходиться зсувонебезпечна ділянка аналогічної площі, через яку проходить залізнична дорога міжнародного значення сполученням м. Чернівці - ст. Вадул-Сірет з подальшим рухом в напрямку держави Румунія. Земельних ділянок, на яких можуть відбуватись селеві потоки, що можуть спричинити руйнування, карстові небезпечні ділянки відсутні.

Винесення в натуру водоохоронних зон і прибережних захисних смуг на підвідомчих територіях селищної ради наявних ставків дасть змогу врегулювати усі невідповідності та суперечності між різними законодавчими

актами, що стосуються земель водного фонду, встановити мораторій на вилучення (відчуження) земельних ділянок з території водоохоронних зон та прибережних захисних смуг, межі яких не встановлені в натурі (на місцевості), або є спірними, здійснювати контроль визначення меж водоохоронних зон і прибережних захисних смуг на місцевості.

Одним із основних заходів із охорони земель, що необхідно проводити, є рекультивация територій (сmt. Глибока, село Михайлівка, село Черепківка, с.Стерче, с. Опришени), полігонів твердих побутових відходів.

4. Раціональне використання мінерально-сировинної бази

На підвідомчих територіях селищної ради (ТГ) на сьогоднішній день не має мінерально-сировинних покладів, що можуть використовуватись для господарських потреб громади. Однак є необхідність звернутись до спеціалістів ДП НАК «Надра України» «Західукргеологія» провести детальне вивчення підвідомчих територій з метою визначення можливих місць залягання корисних покладів, з метою їх подальшого використання та можливої розробки для власних потреб.

Основними завданнями із усунення негативного впливу на довкілля є: комплексне вивчення геологічного середовища, постійний моніторинг його стану, удосконалення вивчення родовищ з метою підвищення якості і достовірності підготовки запасів надр, раціональний видобуток надр та використання відходів від їх переробки, вдосконалення технологій видобутку та переробки надр, а також недопущення самовільного їх видобутку.

5. Виснаження природних рослинних комплексів

Окремою складовою охорони, збереження рослинних ресурсів є заходи із озеленення населених пунктів селищної ради, виконання фітосанітарних заходів із боротьби з поширенням шкідливих інвазійних (чужорідних) видів рослин.

6. Збереження тваринного світу

На території Глибоцької ТГ на околиці в сmt. Глибока збудований та огорожений вольєр, де знаходяться дикі кабани. Зазначений об'єкт підпорядковується районному товариству мисливців та рибалок з метою проведення різноманітних змагань, ознайомлення населення з тваринним світом нашого краю. В разі збільшення популяції проводиться відлов молодого приплоду та відпускається в природне середовище лісових масивів.

У сфері тваринного світу основними факторами, що негативно впливають на чисельність та стан відтворення диких тварин є погіршення умов їх мешкання у зв'язку з значним посиленням антропогенного фактору, паювання сільськогосподарських угідь, знищення місць відтворення диких птахів та звірів (повсюдне випалювання очерету і трави у весняний період,

випас худоби в сезон тиші).

Одним із основних завдань, що підлягає першочерговому розгляду на підвідомчих територіях ТГ є вивчення питання про облаштування та утримання притулку для безпритульних тварин.

7. Збереження природно-заповідного фонду та формування регіональної екологічної мережі

Враховуючи, що для підвідомчих територій Глибоцької ТГ характерне розмаїття ландшафтів, значні масиви хвойних лісів, помірний клімат, багатий рослинний і тваринний світ, які потребують збереження, необхідно впроваджувати заповідну справу по створенню заповідників, цілісних парків та інших об'єктів природно-заповідного фонду.

На сьогоднішній день в смт. Глибока в районній центральній комунальній лікарні створений та облікований парк пам'ятник садово-паркової архітектури. Різноманітність наявних дерев різних порід як природного походження, так і створених методом схрещування, заслуговують уваги та подальшого його вивчення, проведення повноцінних комплексних робіт для його збереження. Крім того в селі Червона-Діброва створено містечко «Червоно-Дібровська Січ», що органічно вписалось в лісовий масив, луки, що знаходяться навкруги.

Територія Буковини як складова Карпатської системи, входить до ланки європейської екологічної мережі, а тому на неї поширюються всі міжнародні зобов'язання України з цього питання.

Основну увагу необхідно також приділити розвідці та створенню нових природно-заповідних об'єктів, облаштуванню інфраструктури об'єктів природно-заповідного фонду, збереженню букових та дубових пралісів.

8. Впровадження роздільного збирання твердих побутових відходів. Переробка та утилізація відходів

У населених пунктах селищної ради, а саме: смт. Глибока, села Михайлівка, Червона – Діброва, Черепківці, Стерче, Опришени щорічно накопичуються тверді побутові відходи, які складуються на полігонах для ТПВ.

Накопичення побутових відходів значною мірою залежить від погодних умов, пори року, ступеня благоустрою житлових будинків, приватних домоволодінь в селах, життєвого рівня населення тощо. У загальному обсязі побутових відходів міститься 4,5% паперу, 47 % харчових відходів, текстилю 13%, скла 8,5%, полімерів 27%.

Збирання побутових відходів є основним завданням санітарного очищення населених пунктів підвідомчих територій селищної ради.

Водночас полігони є джерелом інтенсивного забруднення атмосфери та підземних вод, не проводиться знешкодження фільтрату. Наявні полігони потребують санації та рекультивації. Стихійні сміттєзвалища складуються у природних рельєфних утвореннях балках, ярах, долинах річок. Це становить

екологічну небезпеку, оскільки стічні води, насичені забруднюючими речовинами можуть потрапляти в водні об'єкти. Існуюча структура системи санітарного очищення населених пунктів недосконала, її фрагментарність, роз'єднаність та різнорідність взаємодії з органами державної санітарно-епідеміологічної служби та охорони навколишнього природного середовища не забезпечує достатнього контролю за санітарним станом територій, а також повноцінним процесом, знешкодженням та захороненням побутових відходів.

Ефективне вирішення комплексу питань, пов'язаних з поводженням з побутовими відходами, можливе лише за умови визначення основних напрямків та розв'язання основних завдань з реалізації державної політики у сфері поводження з відходами, яка враховує сучасний стан економіки країни, перспективи її соціального розвитку.

9. Недостатність заходів з екологічної освіти. Потреба у необхідних наукових дослідженнях. Екологічна експертиза та розвиток системи екологічного моніторингу

Проблеми захисту довкілля, формування екологічної свідомості та культури особистості можуть бути успішно вирішені тільки за участі в цьому процесі всіх зацікавлених громадян та з використанням науково обґрунтованих рішень. Тому, кожен громадянин повинен мати доступ до інформації, що стосується довкілля, а також мати можливість брати участь у процесі прийняття рішень згідно положень.

У загальноосвітніх закладах, підвідомчих селищній раді - ліцеях та гімназіях, школах та закладах дошкільного виховання - дитячих садках) продовжувалась робота з удосконалення екологічної освіти та виховання широких верств населення, що проживає на зазначених територіях .

Проводились заходи з екологічної освіти, серед них: День довкілля, Зробимо Україну чистою, Всеукраїнські та загальнообласні конкурси «Мій рідний край, моя земля», конкурси шкільних агітбригад тощо.

З огляду на досвід минулих років, у галузі пропаганди охорони навколишнього природного середовища протягом 2023 року необхідне представлення екологічного потенціалу селищної ради на щорічному форумі «Довкілля України», впровадження системи інформування громадськості про поводження з побутовими відходами, про посилення відповідальності за порушення екологічного законодавства, про необхідність дотримання санітарних та екологічних норм і вимог при застосуванні хімічних засобів захисту рослин. Окремої організації потребує здійснення масових заходів та акцій, присвячених Дню довкілля, місячників саночистки області, взаємодія із засобами масової інформації (районна газета «Новий день» а також друковане видання селищної ради «Наша громада») та громадськими організаціями, підвищення рівня екологічної освіти підрастаючого покоління шляхом розширення факультативних занять у підвідомчих навчальних закладах селищної ради, забезпечення функціонування інтернет-ресурсів, що стосуються довкілля.

Основними завданнями має стати розробка селищною радою місцевих планів дій з охорони навколишнього природного середовища, здійснення досліджень стану довкілля, а також розробка проектно-кошторисної документації для здійснення природоохоронних заходів.

Окремою складовою природоохоронної діяльності є забезпечення участі зацікавлених сторін у діяльності міжнародних організацій природоохоронного спрямування та здійснення транскордонної співпраці.

III. Мета Програми

Мета Програми полягає в досягненні ресурсно-екологічної безпеки та раціоналізації природокористування, охорони навколишнього природного середовища на територіях селищної ради, забезпеченні конституційних прав громадян на сприятливе навколишнє середовище, створенні передумов переходу до сталого розвитку останніх. Реалізація цієї мети базується на:

- встановленні збалансованого розвитку природно-сировинної бази та соціально-економічного комплексу для задоволення потреб селищної ради у паливно-енергетичних, мінеральних, водних, лісових, біологічних та інших ресурсах;
- подоланні суперечностей між соціально-економічним розвитком, раціональним природокористуванням та цілісним існуванням наявних екосистем.

Програма спрямована на запобігання забруднення довкілля і зменшення його шкідливого впливу на навколишнє середовище та здоров'я людей, раціональне використання природних ресурсів, розширення, відтворення та збереження територій і об'єктів природно-заповідного фонду, рекреаційних, водних та інших природних комплексів і унікальних територій, формування на їх основі регіональної екологічної мережі, дотримання екологічної безпеки на території селищної ради, створення умов для переходу до сталого розвитку територій селищної ради.

Враховуючи сучасну екологічну ситуацію та стан основних галузей охорони довкілля територій селищної ради, першочерговими завданнями для реалізації основних пріоритетів екологічної політики є:

- продовження будівництва сміттєпереробного цеху;
- продовження будівництва та реконструкції очисних споруд в смт. Глибока;
- вивчення питання про збільшення площі природно-заповідного фонду селищної ради.

В результаті виконання запропонованих заходів підвідомчі території селищної ради стануть більш привабливими для інвестицій у виробничу та соціальну сфери, зокрема в індустрію туризму, відпочинку та оздоровлення людей, у виробництво і реалізацію екологічно чистих продуктів харчування.

Покращення інвестиційного клімату позитивно позначиться на зайнятості населення яке проживає на території селищної ради.

Програмою також визначається єдина політика в галузі охорони

навколишнього природного середовища і раціонального природокористування селищною радою, з наступною реалізацією через наявні програми та плани дій з охорони навколишнього природного середовища Глибоцької ТГ.

Загалом, основною метою Програми є досягнення стратегічної цілі. «Збереження довкілля як основа безпечного екологічного середовища», що визначена Стратегією розвитку Чернівецької області.

IV. Обґрунтування шляхів і засобів розв'язання проблем, строки та етапи виконання Програми

Виконання завдань і заходів Програми здійснюється у відповідності до Переліку видів діяльності, що належать до природоохоронних заходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 вересня 1996 р. №1147 (із змінами), та за умови необхідності виконання в області зазначених у постанові завдань за наступними напрямками:

Охорона і раціональне використання водних ресурсів

- 1) будівництво та реконструкція очисних споруд в смт. Глибока ;
- 1) будівництво сміттєпереробного цеху ;
- 2) будівництво та реконструкція об'єктів протиповеневого захисту, у тому числі захисних дамб, та здійснення інших заходів із захисту території селищної водозабірної станції від шкідливої дії вод;
- 3) реконструкція селищної водозабірної станції в с. Петричанка;
- 4) заходи щодо відновлення і підтримання сприятливого гідрологічного режиму та санітарного стану річки Сірет, у тому числі усунення мулових наносів, розчистка русла малих річок та їх притоків внаслідок засмічення побутовими та іншими твердими відходами;
- 5) регулювання русла річки Сірет ;
- 6) ведення водного кадастру наявних водних об'єктів на підвідомчих територіях.

Охорона атмосферного повітря

- 1) впровадження технологій, що забезпечують запобігання виникненню, зниження рівня впливу чи усунення факторів забруднення атмосферного повітря;
- 2) створення умов для руху великовагового транспорту за межами смт. Глибока, з метою недопущення загазованості населеного пункту
- 3) вивчення питання про можливість створення в разі необхідності пунктів контролю і спостереження за забрудненням атмосферного повітря.

Охорона і раціональне використання земель

- 1) будівництво та реконструкція протиерозійних, гідротехнічних, берегозакріплювальних, протизсувних засобів;

- 2) консервація деградованих і забруднених земель;
- 3) рекультивація порушених земель та територій полігонів твердих побутових відходів;
- 4) охорона земель водного фонду, у тому числі винесення в натуру водоохоронних зон та прибережних захисних смуг водних об'єктів;
- 5) ведення земельного кадастру.

Охорона і раціональне використання мінеральних ресурсів

- 1) заходи, здійснювані з метою застосування раціональних, екологічно безпечних технологій видобування корисних копалин виявлених в ході польової розвідки;
- 2) заходи з охорони підземних вод та ліквідації джерел їх забруднення;
- 3) картування забруднених територій, ведення моніторингу геологічного середовища, ведення постійно діючих моделей геологічного середовища, радіоекологічні дослідження.

Охорона і раціональне використання природних рослинних ресурсів

- 1) заходи з озеленення населених пунктів області та створення захисних лісових насаджень об'єктів;
- 2) впровадження природозберігаючих технологій при утилізації відходів лісозаготівельної та деревообробної промисловості на підвідомчих територіях;
- 3) проведення заходів з виявлення запасів природних рослинних ресурсів, затрати на їх охорону та відтворення, а також придбання посадкового матеріалу для проведення природоохоронних заходів на підвідомчих територіях ;
- 4) виконання комплексних захисних фіто санітарних заходів із боротьби з поширенням шкідливих інвазійних (чужорідних) видів рослин.

Охорона і раціональне використання ресурсів тваринного світу

- 1) заходи щодо охорони тваринного світу та боротьби з браконьєрством (придбання матеріально-технічних засобів тощо);
- 2) оптимізація роботи технологічно- інженерних мереж водопостачання селищної водопровідної станції на річці Сірет.

Збереження природно-заповідного фонду

- 1) розширення, облаштування та матеріально-технічне забезпечення об'єктів природного фонду підвідомчих територій селищної ради;
- 2) забезпечення заходів з інвентаризації об'єктів і територій природно-заповідного фонду, ведення його кадастру та створення бази даних екологічної мережі територій селищної ради;

3) проведення спеціальних заходів, спрямованих на запобігання знищенню чи пошкодженню природних комплексів територій та об'єктів природно-заповідного фонду;

4) здійснення заходів щодо відновлення корінних природних комплексів на підвідомчих територіях;

7) діяльність щодо збереження видів тварин і рослин, занесених до Червоної книги України, поліпшення середовища їх перебування чи зростання, створення належних умов для розмноження у природних умовах.

Раціональне використання і зберігання відходів виробництва і побутових відходів

1) будівництво, розширення та реконструкція споруд, придбання та впровадження установок, сортування, перероблення, знешкодження та складування побутових та промислових відходів виробництва;

2) забезпечення роздільного збирання та вторинної переробки відходів виробництва та побутових відходів шляхом будівництва, розширення та реконструкції установок, виробництв, цехів для одержання сировини або готової продукції;

4) завершення будівництва цеху роздільного сортування ТПВ в смт. Глибока ;

5) забезпечення екологічно безпечного зберігання, оброблення, утилізації, видалення, знешкодження і захоронення відходів.

Наука, інформація і освіта, підготовка кадрів, екологічна експертиза, організація праці, забезпечення участі у діяльності міжнародних організацій природоохоронного спрямування, впровадження економічного механізму забезпечення охорони навколишнього природного середовища

1) удосконалення та забезпечення діяльності державної системи моніторингу навколишнього природного середовища територій селищної ради, в разі необхідності призначати екологічні експертизи відповідного спрямування;

2) створення еколого-просвітницьких центрів, кімнат природи та кабінетів природознавства, оснащення існуючих технічними засобами та експозиціями;

3) в загальноосвітніх закладах селищної ради проводити конференції і семінари, організувати виставки, конкурси, екскурсії. Організувати та здійснювати роботи з екологічної освіти, підготовки кадрів, підвищення кваліфікації та обміну досвідом роботи працівників селищної ради та бюджетних закладів підпорядкованих селищній раді;

4) виготовлення та встановлення об'єктів з пропаганди екологічної тематики та охорони навколишнього природного середовища;

5) проводити моніторинг здійснення наукових розробок з охорони навколишнього природного середовища, в разі необхідності виконувати

розробку проектно-кошторисної документації для здійснення природоохоронних заходів, що включені до цієї Програми.

V. Завдання Програми та результативні показники

Головним завданням Програми є об'єднання зусиль з пріоритетних напрямків природоохоронної роботи задля збереження унікальних природних особливостей підвідомчих територій селищної ради, стабілізації екологічної ситуації та зменшення техногенного забруднення довкілля на її території, раціонального використання природних ресурсів та формування у жителів селищної ради екологічної культури.

Реалізація Програми забезпечить збалансованість процесів використання і відтворення природних ресурсів, збереження біологічного та ландшафтного різноманіття, зменшення шкідливого впливу забруднюючих речовин та відходів на навколишнє природне середовище і здоров'я людей.

Результативні показники Програми наведено в додатку 1.

Ресурсне забезпечення Програми наведено в додатку 2.

VI. Напрями діяльності і заходи Програми

Напрями діяльності та заходи Програми наведені у додатку 3.

VII. Система управління та контролю за ходом виконання Програми

Відповідальність за організаційне супроводження, координацію та контроль за ходом виконання Програми здійснює Глибоцька селищна рада.

Виконавці Програми щорічно до 1 лютого року наступного за звітним надають селищній раді інформацію про хід її виконання.

